

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย ๒) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อศึกษาผลสำเร็จผลสำเร็จในการดำเนินงานการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) จำนวน ๑๕ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique) ผลการวิจัยสามารถสรุปและมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำเสนอจากการศึกษา สรุปได้ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน ตามแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ มีการนำไปใช้วิเคราะห์การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน อย่างแพร่หลาย ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานภายในวัดเป็นการที่วัดดำเนินการเองหรือให้บุคคล กลุ่มคน หรือองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถาน และร่วมกับวัดสามารถบริหารจัดการเองและสามารถดูแลได้อย่างเต็มที่ แต่ก็ยังมีอีกหลายวัดที่มีการบริหารจัดการ บางครั้งการตัดสินใจอาจขึ้นอยู่กับของเจ้าอาวาสเพียงรูปเดียว ๒) การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อาจมีกลุ่มบุคคล กลุ่มองค์กรของรัฐ หรือผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกมามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทำให้มีประสิทธิภาพสามารถช่วยเหลือในการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านมีความสำคัญเพราะเป็นกลไกสำคัญเพื่อการศึกษาอนุรักษณ์ที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นบ้านช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาพื้นบ้านโดยช่วยอนุรักษ์สิ่งของที่มีความหมายทางวัฒนธรรมไม่ให้เกิดกระจายหรือสูญหายเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้แนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโดยปลูกฝังให้คนในพื้นบ้านเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาพัฒนาการของสังคมภูมิปัญญาดั้งเดิมของพื้นบ้านและเปิดโอกาสให้คนในพื้นบ้านได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และเห็นคุณค่าของพื้นบ้านของตน พิพิธภัณฑ์เป็นสถาบันของประชาชนเป็นศูนย์กลางชุมชนและบริการชุมชนซึ่งประกอบด้วยคนทุกประเภททุกระดับการศึกษาเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินใจพิพิธภัณฑ์จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของชุมชนเชื่อมโยงอดีตปัจจุบันและอนาคตงานของพิพิธภัณฑ์จึงเป็นสิ่งสำคัญทุกขั้นตอนที่จะละเลยมิได้ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประกอบด้วยการรวบรวมวัตถุการตรวจสอบจำแนกแยกประเภทและศึกษาวิจัยการบันทึกหลักฐานการซ่อมสงวนรักษาวัตถุรักษาความปลอดภัยการจัดแสดงการให้การศึกษาหน้าที่ทางสังคมดังกล่าวเป็นบทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ทุกประเภทพิพิธภัณฑ์เป็นหน่วยงานที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นมีบทบาทในการนำมาซึ่งความภาคภูมิใจ ความมั่นใจและสามารถสร้างกำลังใจให้แก่คนในท้องถิ่น สามารถพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพของตน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจึงควรมีบทบาทกับสังคม

๕.๑.๒ การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีความสำคัญ เพราะเป็นการรวบรวมและดูแลรักษาวัตถุเก่าแก่ ของโบราณ และสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นบ้านซึ่งทำให้สามารถชนรุ่นหลังได้มาศึกษาหาความรู้ ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาความสำคัญว่ามีที่มาอย่างไร ทราบถึงประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบพื้นบ้าน โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณวัตถุที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตทั้งในส่วนที่เป็นวัตถุและศิลปกรรม ในด้านการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวม ๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านสถานที่ การกำหนดสถานที่และขอบเขตของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมเก็บสะสม และจัดแสดงวัตถุพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เช่น กำหนดขอบเขตทางภูมิศาสตร์ว่าพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจะเก็บสะสมและจัดแสดงของที่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของวัดท่าพูดในอดีตและที่ถูกค้นพบในพื้นที่เขตบริเวณวัด และของเก่าแก่ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้าน ที่มีประชาชนนำมารักษารวมกันไว้โดยมีวัดท่าพูดเป็นศูนย์กลาง กำหนดขอบเขตทางด้านอายุสมัย ว่า

พิพิธภัณฑ์จะเก็บสะสมและจัดแสดงเฉพาะวัตถุสมัยกรุงศรีอยุธยาเท่านั้น กำหนดขอบเขตทางหัวเรื่อง พิพิธภัณฑ์จะเก็บสะสมและจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาวัตถุทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น พิพิธภัณฑ์จะเก็บสะสมและจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเท่านั้น กำหนดขอบเขตด้าน วัสดุว่าพิพิธภัณฑ์จะเก็บรวบรวมและจัดแสดงวัตถุที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานวิถีชีวิตและพิพิธภัณฑ์ พื้นบ้าน การกำหนดขอบเขตการสะสมและจัดแสดงนี้ จะช่วยให้พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด สามารถดำเนินการได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งพิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด มีงบประมาณน้อย และกำลัง บุคคลากรน้อย จึงได้กำหนดขอบเขตให้จำกัดวงแคบ เพราะพื้นที่ของวัดมีจำกัดจึงได้บริหารจัดการ เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของ วัดท่าพูดซึ่งเกี่ยวกับรากฐานและศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเท่านั้น ก็นำที่จะเก็บรวบรวมและจัดแสดงวัตถุหรือเรื่องราวเฉพาะที่พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูดเท่านั้น

๒. ด้านการรวบรวมวัตถุ ๑). ด้วยการบริจาค พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด เริ่มต้น การสะสมวัตถุด้วยการรับบริจาคจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในตำบลไร่ชิง และชาวตำบลใกล้เคียง แล้ว พัฒนาขึ้นเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านยังได้รับบริจาควัตถุต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ บ่อยครั้งที่มีผู้บริจาควัตถุซึ่งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไม่ต้องการด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังนั้น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัด จึงมีมาตรฐานและกฎเกณฑ์ในการรับบริจาค ๒). การรับวัตถุโบราณที่ได้ จาก ค้นพบ เช่น มีการค้นพบวัตถุโบราณเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา และข้าวของเครื่องใช้อีกหลาย รายการ ซึ่งพบบริเวณแม่น้ำหน้าวัดท่าพูดเมื่อหลายปีที่ผ่านมา และได้เชิญกรมศิลปากรมาตรวจสอบ หาหลักฐาน และคัดแยกประเภท แบ่งเป็นหมวดหมู่ และได้นำมาเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ของวัดท่าพูด และปัจจุบันก็ยังคงรอการลงทะเบียนจากกรมศิลปากร ๓). ได้จากการซื้อ ในอดีตเมื่อ ครั้งหลวงพ่พระครูพิศาลสาธุวัฒน์ อดีตเจ้าอาวาสวัดท่าพูด เวลาหลวงพ่ไปปฏิบัติศาสนกิจตาม ที่อื่น ๆ เมื่อท่านได้พบเห็นวัตถุสิ่งของแปลก ๆ เกิดความชอบใจท่านจึงได้ซื้อแล้วนำมาเก็บมาสะสมไว้ เช่น ชุมน้ำชา กระโถน ตะเกียงโบราณ ฯลฯ และสิ่งของที่ซื้อมานั้นต้องถูกตามกฎหมาย มิใช่ของที่ถูก โจรกรรมมา เมื่อหลวงพ่พระครูพิศาลสาธุวัฒน์มรณภาพ ก็ได้นำสิ่งของเหล่านี้เก็บรักษาและจัดแสดง อยู่ในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด

๓. ด้านการสงวนรักษา การสงวนรักษาวัตถุ การซ่อมสงวนรักษาวัตถุเป็นหน้าที่สำคัญ อย่างหนึ่งที่ต้องสงวนรักษาวัตถุไว้ให้คงทนถาวร ไม่เสื่อมสภาพ เราต้องร่วมด้วยช่วยกันดูแลรักษา ป้องกันที่อาจจากการโจรกรรม ซึ่งทั้ง พระภิกษุสามเณร และประชาชนต้องช่วยกันดูแลรักษา เพราะพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด เป็นของส่วนรวมของประชาชนในตำบล วัตถุบางชิ้นอาจมีการ ชำรุดเสียหายมาก่อนเข้าพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด จึงเป็นหน้าที่เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ของวัดต้องมีการบำรุงซ่อมแซม เพื่อเป็นการป้องกันการเสื่อมสภาพของวัตถุและหาวิธีหยุดยั้ง ซ่อมแซมตามความจำเป็นตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมที่ควร

๔. ด้านการจัดแสดงวัตถุ การเผยแพร่ของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด มีการจัดหมวดหมู่ แยกประเภท ของวัตถุอย่างชัดเจน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจะอาคารอยู่ ๓ หลัง

อาคารที่ ๑ เดิมเป็นหอไตรของวัด เป็นอาคารชั้นเดียวใต้ถุนสูง ต่อมาดัดแปลงให้จัดแสดงสิ่งของทั้งชั้นบนและล่าง สิ่งของสำคัญที่นำมาจัดแสดงไว้ได้แก่ พระยานมาศ กระโถนถมปิด กาน้ำชา และหัวเรือกัญญาซึ่งเป็นสิ่งของที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชพระราชทานแด่หลวงพ่อร์ด เจ้าอาวาสองค์แรกของวัดท่าพูด พระพุทธรูป จารึกตัวอักษรไทยบนอิฐมอญที่ใช้ก่อสร้างพระอุโบสถ เป็นต้น ส่วนชั้นบนจัดแสดงพระพุทธรูป สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ชาวบ้านนำมาถวายวัด อาทิ ตะเกียง ถ้วย ชาม เครื่องจักสาน

อาคารหลังที่สอง เดิมเป็นกุฏิของท่านเจ้าอาวาสองค์ก่อน (พระครูพิศาลสาธุวัฒน์) ชื่อกุฏิประชาชนโนปถัมภ์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ และทำการบูรณะใหม่เพื่อจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์ บูรณะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นอาคารไม้สองชั้น ชั้นล่างจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ของพระครูพิศาลสาธุวัฒน์ เครื่องลายคราม ธนบัตร เปลือกหอย เกรดพล เป็นต้น โดยสิ่งของจำนวนหนึ่งได้ขนย้ายมาจากหอไตร เพื่อมาจัดแสดงไว้ที่อาคารหลังใหม่นี้ ส่วนชั้นบน เดิมนั้นเป็นนิทรรศการชั่วคราว จัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ของทางพิพิธภัณฑ์ ต่อมาในกลางปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ทางพิพิธภัณฑ์ได้ดัดแปลงชั้นบน เป็นคลังวัตถุของพิพิธภัณฑ์

อาคารหลังที่สาม เป็นอาคารไม้ใต้ถุนสูง เดิมเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมของวัด ต่อมาดัดแปลงเป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด ชั้นบนจัดแสดงตู้พระธรรม ลายรดน้ำ ตาลปัตร หนังสือพิมพ์เก่าย้อนยุค รูปถ่ายเก่าของวัด เป็นต้น ส่วนชั้นล่าง จัดแสดง เครื่องสูบน้ำ รุ่นต่าง ๆ ที่ใช้วิดน้ำเข้านา ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านเลิกใช้แล้ว จึงนำมาถวายให้วัด เพื่อจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์

๕. ด้านการประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีในสมัยปัจจุบัน ช่วยการประชาสัมพันธ์ เช่น การประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต ผ่าน facebook , line เป็นต้น ทำให้การประชาสัมพันธ์ขยายวงกว้างออกไป มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรักพิพิธภัณฑ์อย่างแท้จริง สามารถให้ข้อมูล ให้คำแนะนำกับประชาชนที่มาเยี่ยมชมได้ดี และเพิ่มเติมหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีการจัดแสดงร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีกิจกรรมอยู่บ่อยครั้ง ทำให้พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด สามารถไปจัดเป็นนิทรรศการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด ทำให้ประชาชนในต่างที่ ต่างจังหวัด รู้จักพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันนี้

๕.๑.๓ ผลสำเร็จในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

วัดท่าพูด ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ถือได้ว่าเป็นวัดแห่งหนึ่งที่มีความเก่าแก่มากกว่า ๒๐๐ ปี มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่มีแหล่งโบราณสถาน มีวัตถุโบราณที่สำคัญ เป็นแหล่งกำเนิดภูมิปัญญาชาวบ้าน และมีศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหลายอย่าง ซึ่งจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านและมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของประชาชนชาวจังหวัดนครปฐม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด จึงได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของการเก็บรักษา การอนุรักษ์ การเรียนรู้และการเผยแพร่ที่สำคัญปัจจุบันพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคณะสงฆ์และไวยาวัจกรรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่และยังมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ และร่วมกันพัฒนาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับแหล่งโบราณสถานแหล่งอื่น ๆ ทั่วประเทศหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมศิลปากรมีหน้าที่ควบคุมดูแลรักษา ทำนุบำรุงมรดกทางวัฒนธรรมของชาติได้อนุรักษ์ไว้เป็นหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ปัจจุบันทำให้มีประชาชนสนใจมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด มากขึ้นตามลำดับ

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

๑.๑ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด ควรร่วมกับหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ ร่วมกันเผยแพร่สิ่งที่มีค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม โดยรวมเพื่อจัดให้เกิดความรักและหวงแหนมรดกของชุมชนให้เป็นชาติ เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันให้ได้

๑.๒ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด ควรมีการเก็บรักษาที่ถูกต้อง โดยการแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน

๑.๓ ระดมเงินทุนเพื่อจัดหาสถานที่หรือตู้นิรภัยเพื่อเก็บสิ่งของโบราณ หรือ สิ่งที่มีค่าของชุมชนให้ปลอดภัย

๑.๔ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านในท้องถิ่นและกับวัดเพื่อช่วยกันจัดทำเอกสาร การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์อย่างฉลาดกับสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับชุมชนและสังคม

๑.๕ ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นขึ้น สามารถติดต่อประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่องานพิพิธภัณฑ์และงานอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และอื่นๆ

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

๑.๑ พิพิธภณท์พื้นบ้านของวัดท่าพุทศควรนำผลการศึกษาวิจัยในงานด้านการบริหารจัดการซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่เฉพาะด้านมาใช้ประโยชน์

๑.๒ พิพิธภณท์พื้นบ้านของวัดท่าพุทศควรจัดให้มีการเสวนาทางวิชาการเพื่อนำเสนอผลการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เป็นองค์ความรู้ใหม่สู่สาธารณชนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการวิจัยและพัฒนาสู่การปฏิบัติ

๑.๓ พิพิธภณท์พื้นบ้านของวัดท่าพุทศควรสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารจัดการพิพิธภณท์พื้นบ้านของคณะสงฆ์ระดับภาคต่างๆ

๑.๔ พิพิธภณท์พื้นบ้านของวัดท่าพุทศควรนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น โดยจัดฝึกอบรม ให้ทุนฝึกอบรม ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยกับนักศึกษา หน่วยงานราชการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ของท้องถิ่น

๑.๕ ควรมีการปลูกฝังค่านิยมจิตสำนึกในการรักษาและหวงแหนวัฒนธรรมมรดกของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการอนุรักษ์เก็บรักษาอย่างเป็นระบบไว้ในพิพิธภณท์

๑.๖ บุคคลและองค์กรในท้องถิ่นควรร่วมมือในการอนุรักษ์ และให้ความสำคัญต่อบุราณสถานและโบราณวัตถุ ในท้องถิ่นของตน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า

๑.๗ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศิลปากร สำนักงานคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ และส่วนราชการในท้องถิ่น ควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการพิพิธภณท์ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

๑.๘ ผู้บริหารพิพิธภณท์ต้องเปิดกว้างด้วยการเข้าหาหรือเชิญชวนชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของพิพิธภณท์ มีความรักพิพิธภณท์และเกิดจิตอาสาในการช่วยเหลือกิจกรรมของพิพิธภณท์ต่อไป

๑.๙ ผู้บริหารพิพิธภณท์ต้องตระหนักเสมอว่านักท่องเที่ยวทุกคนต้องการความสุขความเพลิดเพลินไม่น้อยไปกว่าความรู้ ดังนั้นนักท่องเที่ยวคือผู้แสวงหาประสบการณ์ไม่ใช่ผู้รองรับปัญหาต่างๆ ของพิพิธภณท์พื้นบ้าน

๑.๑๐ พิพิธภณท์ต้องสร้างกระบวนการและวิธีการเรียนรู้หลายระดับกับนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีภูมิหลังที่แตกต่างกันเพื่อรับมือกับหลายปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเป็นการลดความเสียหายให้กับสิ่งของที่จัดแสดง

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยคัดเลือกการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุท ซึ่งอาจทำได้ข้อมูลไม่ละเอียดครบถ้วนในทุกประเด็น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเจาะลึกและได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

๒) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) จากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) โดยผู้วิจัยคัดเลือกด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนในทุกประเด็น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรนำไปศึกษาในเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่รับผลจากการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุท อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

๓) ควรจะศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจการพิพิธภัณฑสถานของเอกชนหรือท้องถิ่นกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

๔) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการรวมกันเป็นเครือข่ายของพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการพิพิธภัณฑสถานและการอนุรักษ์วัฒนธรรม

๕) ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านเพื่อการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดนครปฐม